Kőszeg 1909. november hó 7-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXIX. évfolyam. | Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. | 45. szám.

A gyermekvédelem egy kérdése.

Az akrobatikus mutatványok vállalkozói leggyakrabban serdületlen koru gyermekeket szoktak üzletükhöz ujoncozni és kiképezni.

Rendszerint saját gyermekeiket és az üzletükben alkalmazott személyzetnek gyermekeit veszik kiképzés alá, de igen sokszor e célra idegen szülők gyermekeit szerzik meg.

Ezen emberanyagnak beszerzése körül sokszor a legborzasztóbb visszaélések és büntettek szoktak előfordulni. Ezen szerencsétlen gyermekek sorsára kivánjuk felhivni a gyermekvédelemmel foglalkozó emberbarátok figyelmét.

A gyermek védelmi igazgatásnak e téren, nézetünk szerint, két irányban kell fellépni.

Első sorban a gyámhatóságok jogkörébe kell utalni azon szerződések jóváhagyását, melyek mellett egy mülovarda vagy akrobata vállalkozó, vagy az ugynevezett vándorkomédiás a kiskoru gyermekeknek a műlovari vagy akrobata mesterségre való kiképzését vállalja el, még pedig, tekintet nélkül arra, hogy az illető gyermek szülői az ő saját személyzetéhez tartoznak-e vagy sem. Még az esetben is, midőn az illető vállalkozó saját gyermekét kiránja kiképezni, köteles legyen ezen szándékát előzetesen a gyámhatóságnak bejelenteni.

A második követelmény abban áll, hogy a a gyámhatóságok feljogosittassanak a műlovardáknál és akrobata szinházaknál, valamint a vándorkomédiásoknál alkalmazott 15 éven alóli gyermekekkel való bánásmódot ellenőrizni s amennyiben visszaélést tapasztalnának, a gyermeknek egy állami gyermekmenhelybe való elhelyezésére mondhassák ki.

Hogy a gyámhatóságok ezen két irányu feladatot megoldhassák, ehhez elsőrendben szükséges hogy a műlovardák és akrobata szinházak tulajdonosai álta gyakorolt iparüzés rendeletileg szabályoztassék. Ezen szabályzatban természetszerüleg nemcsak a műlovardák és akrobata szinházak tulajdonosainak ipara, hanem a vándorkomédiások ipara is rendezendő lenne.

Különösen a vándorkomédiások azok, kikkel szemben leginkább van szükség a leggondosabb szabályozásra, mert ezeknek széles rétegein belül burjánzik leginkább a visszaélés és a bün.

Itten olyan rendészeti feladatokkal állunk szemben, melyek legközelebb állanak a nemzetközi leánykereskedéshez. Ugyanis a műlovardák és akrobata szinházak, valamint a vándorkomédiások valóságos nemzetközi gyermekkereskedést fofytatnak az iparukhoz szükséges emberanyagnak beszerzésénél.

Nem emlékszünk arra, hogy a hazai, sőt az európai törvényhozások és kormányok által ezen gyermekkereskedés meggátlására rendelkezések adattak volna ki. A műlovardák és akrobata szinházak valamint a vándorkomédiások szabályozására, különösen a vállalkozó „igazgatók" és az alkalmazott személyzet közötti jogviszonyok tekintetében. Nézetünk szerint azonban ezen viszonyok szabályozásával leginkább a gyermekvédelem szempontjából kellene foglalkozni, mert a zsenge koru gyermekek nagyszáma leginkább a vándorkomédiásoknál található. Hiszen még a szinházaknál alkalmazott szinészeknek jogviszonyai sincsenek kielégitőleg szabályozva, hogy volnának tehát a műlovardák, akrobata szinházok és vándorkomédiások személyzetének jogviszonyai? Pedig különösen a vándorkomédiások osztálya az, mely a magasabb államrendészet erdekeinek szempontjából is megérdemelne a leggondosabb figyelmet. Közismeretü, hogy a társadalom ellenségeinek nagy nemzetközi szövetkezetei a vándorkomédiások soraiban lelik meg ügynökeiket, illetőleg azok között találnak azok legkönnyebben buvóhelyet.

Az általunk fentiekben felsorolt viszonyokra rámutatva, talál indokot azon kivánságunk, hogy a belügyi kormányzat vonja feladat körébe a műlovardák, akrobata szinházak és vándorkomédiások jogviszonyainak szabályozását. A gyermekmenhelyek tehetnének e tekintetben nagy szolgálatokat az ily gyermekek megvédésére, kik zsenge korukban jutnak a műlovardák, akrobaták és vándorkomédiások kezeibe, melyekkel aztán mint árucikkekkel kereskednek a világpiacokon a XX. század szégyenére.

A belső kivándorlás.

Az amerikai, romániai és a nyugati országok felé irányuló kivándorlás mellett egy más népmozgalom is sorvasztja ennek az országnak a gazdasági és társadalmi erőit. E népmozgalom alatt értjük a vidék lakosságának folyton fokozódó tolulását a főváros felé, ahol a képzelet még mindig megrajzolja a száraz lábbal elérhető Amerikát, az érvényesülést, a jólétet, a vagyonosodás forrását, egyszóval mindent, amit a vidék ma meg nem adhat.

Nem ujkeletü a magyarnak ez a népmozgalma. Az immár negy évtizedet tulhaladt alkotmányos életnek a legelején kezdődött. A közjogát visszaszerzett nemzet parlamentje és kormánya a hetvenes évek elején már kezdte megalapozni a nagy erős és hatalmas központot, ez a törekvés nagy anyagi áldozatokkal a gróf Andrássy Gyula langemiéjének a koncepciójával volt megalapozva s elsősorban az intelligens középosztály mozdult meg, hogy a maga számára az életnek uj forásait tárja fel s a maga erejét az uj intézményekben gyü-

Tárca.

Montekarlóban.

A Casinó termében, az aranyakkal teli zöldposztós asztalok körül bágyadtan folyt a játék. A croupier-k monoton hangon, gépiesen ismételték a kiáltást:

— Faites vos jeux . . . Rien ne va plus!

A nagy játékosok körül hallgatag, ideges csoportok álltak és lesték a kis golyó fordulóját, a sors szeszélyét.

Jordal belépett.

— Nini! erről puskapor szaga érzik! — mondta egy hang. — Jó napot.

— Tehát ma akarja tönkre tenni a bankot?

— Mindenesetre! — felelte Jordal mosolyogva.

— De hisz ez érdekes lesz. Nos és bizonyos vagy a sikeredben?

— Kétségkivül. Vagy lábraállitom magam ismét, vagy . . .

— Merre jártál eddig? Szinházban voltál?

— Nem. Kissé kiszellőztettem a fejemet a kertben; egy padon végigolvastam az egész lapot.

— En már egy hét óta nem érek rá semmire! — mondta Fremont. — Ebben az átkozott országban semmi sem érdekli az embert, se hegyek, se tenger, de még az asszonyok sem: csak a piros és a fekete. Mi történik tehát a világon?

— Semmi.

— A politikában?

— Abban se több.

— A Humberték?

— Köszönöm. Még a régi . . . Az egyetlen dolog, amely megkapta a figyelmemet a lap hirrovatában: egy ujdonság. Valami félelmetes, titokzatos alak tegyveres kézzel osztja a halált a nyári lakokban, az asztalton, a ligetekben; és ahol megjelent, elegáns névjegyet hagy hátra ezzel a névvel: Facchini. Hogy kicsoda? Azt senki sem tudja. Jön, öl és eltünik. Jelezték Párisban, felismerték Londonban, üldözték a tengerparton, — de mindenütt kisiklott üldözői kezei közül.

— Igen, én is hallottam erről. Azt mondták nekem, hogy a különös bandita tetőtől talpig gavallér ur, aki még a büneit is egy bizonyos elegánciával követi el. Azt hiszik, hogy a társasághoz tartozó ember . . .

— Sok mindenfélét beszélnek! . , . Meglehet azonban, hogy közönséges fickó, aki vakmerőséggel és ügyességgel dolgozik; a rendőrség, azt hiszem, tulbecsülte a gazembert, amikor a fejére akkora dijat tűzött ki.

— Mennyit?

— Huszonötezer frankot.

— Tessék, ez aztán értékes ember!

— Valóban az! — kacagott fel Jordal.

A szalon most egyszerre telni kezett uj jövevényekkel. Hölgyek, urak estélyi toalettben, a szinházakból érkezve, tódultak be az ajtókon, hogy körülepjék az asztalokat. A croupier-k monoton hangon kiáltották jelszavukat:

— Faites vos jeux! Rien ne va plus!

A kártyajátéknál a komolyabb játszók sereglettek össze: hallgatag, nyugodt csoport; nagy pénzbe ment a partie.

— Ötven arany a bank!

— Száz!

— Százhuszonöt.

— Százötven! — mondta Jordal.

Százötven egyszer . . . kétszer . . . háromszor . . .

Jordal széket vont maga alá, leült és átadta a pénzt a croupier-nek; a játék megindult Kétszerháromszor csakugyen nyert is abban a mezőnyben és a szerencse ettől fogva el sem hagyta többé. Az összes többi játékosok mind benne bizakodtak, valamennyien az ő kártyaira rakták a pénzüket.

Egyetlen ember maradt csökönyösen a vesztes oldalon. Megkétszerezte mindig tétjét, őrületes módon vesztve egyiket a másik után. Az emberek csodálkozva nézték; ő csak komolyan, mozdulatlanul állott az asztalnál, még egy arcizma sem rándult meg.

Ezt suttogták mögötte:

— Vagy őrült, vagy milliomos!

Az aranyak csengésének zajából időnkint kivált a croupier hangja.

— Ezerszázötven arany a bank! . . . Faites vos jeux!

Az ismeretlen maga elé tette tárcáját és ekkor először nyitotta fel az ajkait:

— Tartom a bankot!

Jordal vonakodott. — Megelégedjék-e az eddigi nyereséggel, vagy pedig adja le mégegyszer a kártyát? Nem fordul-e éppen most a szerencse kereke?

Néma, kiváncsi várakozással tekintett rá most mindenki.

A croupier már beleszólott, hogy eldöntse a kérdést:

— Van még más . . .

— Tartom! — kiáltotta Jordal harsány hangon és kissé remegő kézzel kiosztotta a kártyát.

Halkan fölemelte az övét, aztán kijelentette:

— Kilenc!

Az ismeretlen egy pillantást tett a maga kártyájába azután elvetette azokat.

Jordal egy pillanatnyi várakozás után odanyuj-

mölcaöztesse a haza s egyuttal a saját maga erősbitésére. Később kezdődött a munkáselem tömeges vándorlása a főváros felé, majd mikor a főváros fejlődése amerikai arányokat vett, a hajótöröttek, a kalandorok, a veszedelmes elemek raj a lepte el a fővárost. Megszületett népességre, külső ragyogásra, belső romlottságra nézve ebből a mechanikus és legkevésbbé sem természetes népszaporodásból a magyar metropolis, amely még mindig vonzza s magában felemészti a vidék népességét s mindeddig sem kormány sem törvényhozás nem tudta, nem akarta észrevenni, hogy a főváros természetellenes és igy nem egészséges gyarapodása a vidékeknek munkaerőben való csökkenése, a merev központositásból származik.

A főváros a maga szörnyü emberhullámzásával, a benne összpontositott mérhetlen mozgótőke érvényesülésének minden csalfa ösvényével leginkább azért vonza magába a vidék lakosságát, mert évtizedes mulasztások a vidéken a megélésnek sokkal kevesebb lehetőségét tudták megteremteni, mint a fővárosban.

Az egymást követő kormányok politikája, mellyel a vidéki városok, nagyközségek belekergettettek az óriási pótadókba, szintén ok volt arra, hogy pangott az élet a vidéken s feltünedeztek a főváros felett azok a délibábok, amelyek a Budapestre irányuló bevándorlásra csábitották nemcsak a reményt vesztetteket, a modern kalandorokat, hanem a jósorsra igazán érdemes elmeket.

Pedig éppen ezekre vár keserü csalódás. Az egyszerübb, könnyebb anyagi feltételekkel járó vidéki élet helyett a belső kivándorló a szárazföld legdrágább fővárosát kapja meg uj otthonául. Nem képzelt akadályok gördülnek elébe s ugy érzi magát a száraz lábbal vándorló, mint az ódon regék népe, amely vándorutjában minden lépést, rémekkel ismeretlen szörnyekkel kénytelen kiküzdeni. Az uj otthont kereső magyar szemben találja magával a kontinentális bevándorlókat, akiket nyomor, szorongattatás, félelem és az életért való reszketés üz vándorutra. A mi belső kivándorlóink járván nehéz utját az uj otthon alapitásnak, nem kelnek nyilt harcra emezekkel, hanem a mi belső kivándorlóink kifogyván a hazulról hozott csekély vagyonból, testük és lelkükben megtörnek, elzüllenek s jelentékeny statisztikai adalékot szolgáltatnak a magyarság pusztulásához. Sirversük pedig megiródik a nem ismeretlen refrénnel: „a magyar nem élelmes."

Arra nézve, hogy a vidék mechanikus uton, vagyis bevándorlással a természetes és szükséges arányon tul ne szaporitsa a főváros lakosságát; hogy a vidék lakossága ilyen természetellenes uton folyton ne fogyjon, a vidék gazdasági és társadalmi életét kell ujjá teremteni. Ehhez pedig okvetlen szükséges az, hogy szakitván a merev központositással, térjen át végre a törvényhozás és kormány arra az egyedül helyes utra, hogy elősegiti az erős vidéki centrumok alakulását, megadván a vármegyéknek és városoknak az erre való eszközöket.

Városi közgyülés.

Kőszeg város képviselőtestületének csütörtökön tartott rendes közgyüléséről alábbi tudósitásunk szól.

Elnöki bejelentések előzték meg a tárgysorozatot.

Angusz János h. polgármester jelenti, hogy a város képviseletében részt vett Rákóczi Ferenc arcképének leleplezési ünnepélyén. Majd Fehér Ipoly főapát elhunytáról emlékezett meg, kinek temetésén a város küldöttségileg képviseltette magát. A rendkivüli tárgyakat is kitüzték napirendre, mire a tárgysorozat került sorra, mivel alig egy óra alatt végeztek.

Folyósitotta a közgyülés Kiss Károly iparostanonc iskola igazgató, Szélessy István és Kováts János óra adó tanitók fizetését.

Tudomásul szolgált, hogy a vármegye törvényhatósága Weisbecker János felebbezésének elutasitása mellett jóváhagyta a város háztartásának és utügyének valamint az alapoknak 1908. évi számadását.

A csalit eladása tárgyában ugy határozott, hogy a helybeli gazdáknak egy szekér csalit ára 2 kor. egy teher ára 10 fillér, egy taliga ára 20 fillér. Vidékiek kétszeres árban kapják a csalitot és csak oly helyről, honnan kőszegi lakós nem szállithat.

Hettlinger Jenő fizetésének megállapitása tárgyában hozott határozatot odamódositotta a közgyülés, hogy az évi törzsfizetésből csak 885 korona esik a városra, mert 315 koronát a Kelcz-Adelffy árvaház fizet.

Megállapitotta a közgyülés 1910. évre a legtöbb adófizetők névjegyzékét, mit mult számunkban már közöltünk.

Tudomásul szolgált, hogy a polgármesteri állás helyettesitése tárgyában hozott városi határozatot, a felebbezés elutasitása mellett, a vármegye jóváhagyta.

Rákosy Ferenc nyugalmazott csendőrőrnagyot, 40 korona letelepedési dij ellenében, felvették a város kötelékébe s ezzel illetőségi jogot nyert.

Végleg határozott a közgyülés a kőszeg-soproni vasut megépitésével felszabadult terület eladása tárgyában is, mely szerint a területet Fuchs Jánosnak adta oda a város. A vételár a törzsvagyonhoz lesz csatolva.

Belépett a város a Bécsi Magyar Egyesület pártolótagjai sorába, mely évi 10 korona tagsági dijjal jár.

Megjavitotta a közgyülés a téli hegyőrök fizetését 20 koronával, a Chernel utcai kertet pedig Szabó Andrásnak adta bérbe.

Elfogadta a képviselőtestület a Szájbély Gyula-féle alapitó levelet s ezzel a kőszegi szegények vagyona 5 ezer koronával szaporodott, melynek kamatait helybeli szegények kapják meg. Az alapitvány „Szájbély Gyula 25 évi országgyülési képviselői működését megörökitő alap" nevet viseli.

Rotdeutsch Mátyás és Mikolits Mihály illetőségét megtagadták.

Gratzl Jánossal a 94. sz. házban levő bolthelyiség bérbeadása tárgyában kötött szerződést ugy hagyta jóvá a közgyülés, hogy a város félévi felmondást biztositott magának.

Végül a két rendkivüli tárgyat intézték el.

Griller Adolf városi pénztáros négy heti szabadságot kapott.

Helyettesitésével Angyal Antal ellenőr, ennek helyettesitésével pedig Csapodi Kálmán számtiszt bizatott meg.

Utolsó tárgyként szerepelt a kultuszminiszter azon leirata, hogy a 60 ezer koronás főgimnáziumi segély eszkomptálására a magyar jelzálog hitelbank tett legelőnyösebb ajánlatot. Az eszkomptálás azonban 95 %-os árfolyam mellett történik s igy a város nem kapja meg az egész 60 ezer koronát. A képviselőtestület azért Freyler Lajos inditványára elhatározta, hogy felterjesztést intéz a miniszterhez, hogy adjon módot arra, hogy a város az államsegélyt egész összegben kaphassa meg, mert arra szüksége van.

Ezzel a közgyülés délután 4 órakor már véget ért.

Városi ügyek.

20483/909. **Pályázati hirdetmény**

Kőszeg szab. kir. városnál elhalálozás folytán megüresedett 2600 korona törzsfizetés — 400 korona korpótlék természetbeni lakás, kert és földilletmény, a szabályrendeleti nyugdij élvezésével egybekötött erdőtiszti állásra pályázatot hirdetek, s felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerü 1879: XXXI. t. c. 36. §-a szerinti minősitésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket Kőszeg város polgármesterénél november hó 20-ig annál is inkább beadják, mert később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választás napját 20483/1909. számu határozatomnel november hó 24-ik napjára délután 3 órára tüstem ki.

Szombathely, 1909. évi okt. hó 22-én.

Herbst Géza
alispán.

2459/909. **Hirdetmény**
az ebzárlat tárgyában.

Kőszeg r. t. város területén f. évi október 29-én 1 drb. kóbor eben veszettség gyanuja állapittatván meg, a város területén levő összes kutyákat zár alá helyezem f. évi december hó 9-ig tehát az összes kutyák szájkosárral ellátandók, illetve pórázon vezetendők. Ezen időn belül a szájkosárral el nem látott, vagy pórázon nem vezetett kutyák, tekintet nélkül arra, hogy érettük ebadót fizettek-e, kiirtatnak s tulajdonosaik ellen a kihágási eljárás meg fog indittatni.

Egyben figyelmeztetem a város közönségét, hogy ebeket nyilvános kertekbe, fürdőhelyekre, vendéglőkbe, kávéházakba, bor és sörcsarnokba, valamint boltokba vinni, nemcsak a fentjelzett idő alatt, hanem azon tul is tilos, — jelzett kertek, fürdőhelyek és üzletek tulajdonosai pedig kötelesek az ezen rendelet ellen vétőket figyelmeztetni.

Kőszeg, 1909. november hó 1-én.

Kőszegi József
rendőrkapitány.

3425/909. **Pályázati hirdetmény.**

Kőszeg szab. kir. város tanácsának kezelése alatt levő Mecséry-féle ösztöndij megüresedett.

Ezen ösztöndij elnyerésére jogositottak:

1. Az alapitónak rokonai néhai Mecséry István, Mecséry Dániel, Mecséry Judit előbb férjezett volt Fodor Györgyné, utóbb Német Istvánné leszármazói, akár katolikusok, akár protestánsok.

2. Ilyenek nem létében a belső vagy külső tanács kath. tagjainak gyermekei, ha árvák vagy ha a szülők a gyermekek tartása és nevelésére elegendő vagyonnal nem birnak.

3. Megkivántatik, hogy az illető pályázó a tanulásban jó előmenetelt tanusitson és jó magaviseletü legyen.

4. Az elnyert ösztöndij élvezete a tanuló részére mindaddig fent marad, mig gimnáziumi tanulmányait akár helyben, akár más külföldi intézetben be nem fejezte.

5. Az ösztöndij 140 K félévi részletekben utaltatik ki.

6. A már elnyert ösztöndijat elveszti annak élvezője, ha hanyag előmenetelt vagy rossz magaviseletet tanusit, minek ellenőrzésére a nyugta félévenként az intézet igazgatója által látta-mozandó.

A pályázati kérvények f. évi december hó 20-ig adandók be Kőszeg város tanácsánál.

Kőszeg 1909. november hó 3-án.

August János,
polgármester h.

---

totta tenyerét az ismeretlen felé. Az nem mozdult. A két férfi merően egymás szemébe nézett.

Ezerötszázötven arannyal tartozik, uram, — világositotta fel az ismeretlent a croupier.

A különös ember erre megszólalt:

— Nincs nálam annyi, uram . . .

— Uram, — felelte Jordal — itt nem szokás becsületszóra játszani. Nem ismerem önt. Ha vesztettem volna, fizettem volna. Ön pedig üres tárcája ellenében tartotta bankomat!

A közönség mormogott, mintha a sérelem mindenkit illetne.

— Gyalázat!

— Tolvajlás!

— Az ember nem lehet eléggé óvatos.

Az ismeretlen megfordult.

— Biztositom önöket, uraim, hogy mindenütt joga van a játékosnak huszonnégyórai halasztásra. Azonban én nem akarok ennyi ideig várni a tartozásom kiegyenlitésével.

Ezzel Jordal felé fordult:

— Ami önt illeti, uram, ime átadom önnek tartozásomat. Huszonötezer frankkal tartozom önnek, éppen annyit ér a tejem. A nevem Facchini! . . . Fizetek!

És mielőtt bárki megakadályozhatta volna, előrántotta revolverét és halántékába lőtt. *J. P.*

Az agglegényekről.

(*L.*) Abban különböznek a vén lányoktól, hogy nem annyira nevetségesek, mint szánandók, s mig azok az eltévesztett életcél szomoru jelenségei, kik mint a siremlékek fájó melancholiával emlékeztetnek vissza az elmultra a „voltra", s ezek egy elrontott élet szomoru maradványaikép tünnek elénk, kiknek látása egy szánakozó mosoly kiséretében, azt a kérdést idézi fel bennünk, miért van ez igy, mikor másként is lehetett volna?

Minden agglegényben van annyi büszkeség, hogy eltagadja afeletti megbánását, hogy agglegény maradt; mindegyik kigyót, békát kiált a házas életre a kárörvendve nevet a markába ha látja, hogy valamelyik boldog férjnek hitt barátját megcsalta a felesége. A legostobább intézménynek tartja a házasságot, s ezzel igazolja az önmága bölcseségét, mely ezt az ostobaságot kikerültette vele.

Három fajtáju agglegények vannak. Azok, kiknek van szivük, de valamilyen akadály vissza tartotta őket a nősüléstől. Azok, kik ezt csekély jövedelmüknél fogva nem tehetik. S végül azok, kiknek nincs szivük, lelkük, mely fogékonnyá tehetné őket a jónak, a szépnek felfogására, élvezésére, kiknek vastag hályog boritja szemüket s igy nem látják a nemes eszményi törekvések idealizmusát, minden törekvések, erkölcsi, magasztosan szép oldalát; az emberi lét magasabb célját, minden érző szív végső törekvését, kik nem ismernek el más rendeltetést magukénak, mint hogy az egyenlőség elvét annyira tökéletesitsék, hogy egy rangfokozatra süllyedjenek az állatokkal, elsajátitván azok ösztönszerü öntudatlan életét, hogy minden este leigyák magukat, áldozva Bachusnak, kábult fővel haza botorkálnak, hogy másnap reggel ébredjenek a tegnapi nap ismétlésére.

Ez az ő dicső életük, melynek minden célja ebben összpontosul. Az agglegények leggyakoribb példányai azok, kik csekély jövedelmük miatt nem nősülhetnek meg. Ezek szelid rezignációval tapodják az örömtelen utat, mely oly sok tövist termett számukra. Monoton sablonszerü életet élnek, főleg azáltal érzik, hogy élnek, hogy szenvednek.

Egyszer egy társaságban találkoztam egy igen kedves, rokonszenves agglegénnyel. Egész lénye maga volt a megtestesült jóság és kedélyesség. Igen csodálkoztam azon, hogy ilyen kedves modor mellett nőtlen maradhatott.

— Miért nem nősült meg? . . . Kérdem kiváncsian.

Ő rám nézett hosszasan, mintha fürkészni akarná indiscrét kiváncsiságom okát. — Miért kérdi?

— Mert ugy gondolom, hogy boldoggá tudott volna tenni valakit. Látom, hogy van esze és szive s nem olyan rideg és kedélytelen, mint legtöbben a már nem fiatal nőtlenek közül.

— Szeretném tudni, hogy az Ön, vagy más hibája, hogy nem értékesitette e jó tulajdonságait? . . .

— A sors hibája! — Felelte szomoruan — életem minden hővágya abban összpontosult, hogy valaha megnősülhessek, családi kört alapitva legyen kikért dolgozhassam. De nem volt semmihez sem szerencsém, volt egy leány, kit nagyon szerettem, ki hosszu évekig is várt reám. Szülei azonban látván várakozásának céltalan voltát, férjhez adták. Ez az egész.

— De most már szép existenciát teremtett magának! . . .

— Már? — kérdezte keserüen — Most, mikor már fejem megderesedett, mikor szivemre burkot vont a fásultság, midőn már belefáradtam a lét haszontalan küzdelmeibe, s nem tekintem az életet egyébbnek keserü kötelességnél: most kezdjek egy uj életet? Mintha egy szegény mezei virágot, mely már elhullatta szirmait arra lehetne biztatni, hogy ujra nyiljék. Mintha egy kialudt szivet ujra fellehetne ébresztení! . . .

Már késő . . . különben is vénasszonyt, kinek már az élet nagyobb része mögötte fekszik, nincs kedvem elvenni! Fiatal leányt meg nem merek elvenni.

Legalább ninca senkire gondja! . . . vigasztaltam.

— Mondja inkább nincs a kin a lelke csüggjon, akiért dolgozzék!

Szegény agglegény!

Nemrég egy társaságban vitatkoztak az aggszüzek az agglegényekről. Egy szellemes kis leány a következőleg definiálta az utóbbiakat.

Husztól, harminc éves korukig bálba járnak (de nem táncolni) játszák a blazirtat és kártyáznak.

Harminc éves korukban elkezdenek hizni (ez a legjobb előkészület az örökös legénységre) és a fiatalasszonyoknak teszik a szépet. Harmincöt éves korukban minden sportot kultiválnak, esetleg szinházban állandó helyet tartanak. Három évvel később megbotránkoznak minden 25 éves leányon, hogy még nem asszonyok.

Negyven éves korukban buzgón neki látnak a komoly foglalkozásnak s a házasságról kezdenek gondolkodni.

Néhány évvel később ugy veszik észre, hogy elkéstek vele.

Ötven éves korukban elitélik a házasságot és nagy bolondnak tartják.

Ötvenkét éves korukban nőül veszik a — cselédjüket.

3426/909.

Pályázati hirdetmény.

Kőszeg szab. kir. város tanácsa az 1909/10. tanévtől kezdve 2 Fertsák Mózes-féle ösztöndijat adományoz, mely egyenkint évi 100 frt. 200 kor haszonélvezettel van összekötve.

Ezen ösztöndijak élvezetére jogositottak:

1. Az adományozó Fertsák Mózes rokonai.

2. Ilvenek nem létében egyéb Kőszegen lakó nemes vagy polgári szülők gyermekei, ha katolikusok és az itteni kath. gimnáziumba járnak.

3. Folyamodó tartozik igazolni, hogy a tanulásban legalább jó osztályzatot nyert és fedhetlen magaviseletü,

4. Az elnyert ösztöndij élvezete a tanulók részére feunmarad mindaddig, mig a gimnáziális tanpályát be nem fejezik.

5. Az elnyert ösztöndijak kiosztása utólag és pedig félévi részletekben történik.

6. A már egyszer elnyert ösztöndijat a gimnáziális tanpálya befejezése előtt csak ugy veszti el az adományozott, ha hanyag tanulása vagy rossz magaviselete folytán annak élvezetére érdemetlenné válik, ennek ellenőrizhetése végett az ösztöndij felvételére vonatkozó nyugta gimnázium igazgatósága által láttamosandó.

A pályázati kérvények f. évi december hó 20-ig adaudók be.

Kőszeg, 1909. nov. hó 3-án.

August János,
polgármester h.

Hirek.

— **Fehér Ipoly öröke.** A Benczés-rendiek pannonhalmi főapátját, a nagytudásu, kiváló Fehér Ipolyt alig temették meg el és már is teljes vehemenciával indult meg az akció a Fehér Ipoly örökéért. A rendi statutum értelmében a temetés után nyolc hétre hivják össze a nagykáptalant, melyen a király is kormánybiztos által képviselteti magát. A királybiztosi tisztet — mint bevatott helyről értesülünk — a december hó utolsó hetében összeülő nagykáptalanon Széchenyi Miklós gróf győri püspök fogja betölteni. A káptalanban a rend valamennyi fölszentelt áldozárja, számszerint 120—130 vesz részt és gyakorol szavazati jogot. — A főapáti tisztségre a nagykáptalan három reudtagot jelöl. Ezek közül nevezi ki aztán a király a főapátot és pedig rendesen az első helyen jelöltet. A szavazattal biró áldozárok túlnyomó nagy többségének bizalma Hajdu Tibor dr. főmonostori perjel személye felé fordul és igy szinte bizonyosra vehető, hogy Fehér Ipoly örökébe Hajdu Tibor dr. ül. Emellett szól az a tény is, hogy a főapáti székürésedés ideje alatt a Szent-Benedek-rendet már is ő kormányozza. Hajdu Tibor dr. alig 50 éves ember, akinek egyházi és tudományos körökben már is előkelő hangzásu neve van és aki minden kvalitással rendelkezik, hogy Fehér Ipoly méltó utódja legyen.

— **Áthelyezések.** *Badjura* Lajos a 83-ik gyalogezred századosa Kőszegről Komáromba, *Brecht* Ottó százados Szombathelyre, *Szlávik* József százados, *Brecht* Viktor főhadnagy, *Tóth* Elemér zászlós pedig Kőszegre helyeztettek át.

— **Házasság.** *Dallos* Elek állami gazdasági iskolai tanár november hó 3-án kötött házasságot özv. *Haidt* Pálné született Őry Vilmával Kőszegen.

— **Halálozás.** Schlögl Ferenc kőszegi érdemes polgár, városi képviselő neje, szül. Szomor Anna, Szomor Lajos kőszegi tanitó nővére vasárnap, hosszas szenvedés után 31 éves korában meghalt. Halála a városban őszinte részvétet keltett.

— **Erdőmester vá asztás.** A város ez évben immár harmadszor választ erdőmestert. Rausz István, kit áprilisban választottak meg, meghalt. A mult hóban megválasztott Fangh József lemondott s igy most harmadszor kerül a sor a választásra. Vármegyénk alispánja már kibocsátotta a pályázati hirdetményt, melyet mai számunkban hozunk. A pályázat határideje november hó 20-ika, a választás pedig november hó 24-ére van kitüzve.

— **Közgyülés.** A kőszegi önkéntes tüzoltó-egyesület f. évi november hó 14-én délután 3 órakor tartja a városház tanácstermében ez évi rendes közgyülését.

— **Pályázat ösztöndijakra.** Kőszeg város tanácsa két Fertsák Mózes féle ösztöndijra pályázatot hirdet. A pályázati hirdetmények a „városi ügyek" rovatában olvashatók.

— **Ebzárlat.** Egy osztrák kóbor kutya, mint mult számunkban megirtuk, veszedelmet hozott Kőszegre. Kóborlásai révén több ebet megmart és csakhamar kiderült, hogy a marás veszedelmes, mert a kutya veszett. Az ebet lebunkózták és konstatálták a veszettséget, aminek következtében a negyvennapos ebzárlatot elrendelték.

— **Tüzifa:** bükk-, tölgy- és nyirhasáb még kapható a városi pénztári hivatalban.

— **Ki nyerte meg az automobilt?** A rótfalvi templom javára kijátszott Hutter-féle automobilt a **989.** számu sorsjegy nyerte meg, melynek tulajdonosa a rótfalvi plebánia volt.

— **A Déli vasut uj tarifája.** Ugy látszik, hogy végre mégis tisztázódni fog a helyzet a Déli Vasut uj tarifája kérdésében és az uj tarifa 1910 január 1-én életbe is lép. A magyar kormány — mint értesülünk — hozzá fog járulni ahhoz, hogy az osztrák vonalakon elhatározott tarifaemelést a magyar vonalakon is életbe léptessék. Az uj tarifa magyar és német nyelven november 15-dik napján világot lát. A Déli Vasut uj tarifája hét százalékkal fogja emelni a teheráruk szállitási dijait és több mint 5 millió korona ujabb jövedelmet biztosit a társaságnak.

— **280 képet tartalmaz a Könyves Kálmán** most megjelent képkatalógusa, mely többek között Benczúr Gyula „Millenária Hódolata" c. festményének mását is magában foglalja. A képjegyzék kizárólag magyar művészek alkotásairól számol be ami a legjobb bizonyitéka, hogy a Könyves Kálmán a magyar művészet népszerűsitését tüzte ki céljául és ezt a célt szolgálja nagy lelkesedéssel és buzgalommal. A csinos kiállitásu füzetke 50 fillérért rendelhető meg a Könyves Kálmán Magyar Műkiadó Részvénytársaságnál, Budapest, Nagymező-utca 37. A társaság ezen összeget minden képrendelőnek visszatéritti.

— **Csalodni emberi dolog**, de okvetlen kell. Ha „Réthy" névre figyelünk, ugy nem csalódunk, hanem eredeti Pemetefű-cukorkát kapunk 60 fillérért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziszert, mely köhögés rekedtség, hurutos bántalmak sok ezer esetében kitünően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy" név.

— **Epilepsziaban** (nehézkór) szenvedő betegek nagy érdeke fűződik azon nevezetes eseményhez, hogy a lezajlott nemzetközi orvosi kongresszus az Epilepszia gyógyitására nemzetközi Ligát alkotott, melynek középpontja Budapest. A betegeket azonban az érdekelheti legjobban, hogy az a gyógymód jelenti a legnagyobb haladást, melyet dr. Szabó B. Sándor, Budapest. Nagykorona-utca 18. honositott meg, s mely gyógymód minden betegnek rendelkezésére áll, ha e kiváló specialista orvoshoz fordul.

— **Szőlőbirtokosainkhoz!** Nagy Gábor szőlőnagybirtokos augusztus hóban felhivást intézett a fővárosi lapokban, hogy az általa 20 év óta tenyésztett Delavare faj-szőlőnek termését az idén, amidőn az ország összes szőlőtermését a betegségek majdnem teljesen lepusztitották, a helyszinén tekintsék meg s győződjenek meg, hogy a Delaware szőlőről tett állitások a valóságnak teljesen megfelelnek. Ezen felhivásra az ország borvidékeiről tömegesen utaztak Kólyra, sőt egyes borvidékek 10—16 tagu küldöttséget is küldtek tanulmányozás végett. Minden látogató a helyszinén annyira el volt ragadtatva, hogy nyomban nagyobb mennyiséget vásároltak, sőt egy nagybirtokos 200.000 darabra tett megrendelést. Oly sok előnye van a világhirü Delaware szőlőnek és bornak, hogy t. olvasóink saját érdekükben cselekszenek, ha meghozatják Nagy Gábor, Kóly, (Bihar m.) képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld.

Szinészet.

Kiss Árpád szintársulata megfelelt minden várakozásnak. Egy csapásra meghóditotta a közönséget. Bátran elmondhatjuk, hogy szintársulata tehetséges és ambiciósus tagjaivai ki tudja elégiteni amaz igényeket, melyeket kényes közönségünk a szinházhoz tüz. A társulat jól szervezett. Már az első előadáson volt alkalmunk megismerni egyes erőket, kik lekötötték figyelmünket. Kiss Arpád, Kövi Kornél, Korda Ákos, Szántó Jenő oly megkapóan, annyi igazsággal játszották meg szerepüket a *Hivatalnok Urakban*, hogy játékuk a közönség teljes elismerésével találkozott. Kiss Arpád Röthbácsija müvészi alakitás volt. A kis Szántó mesterien alakitott. A darab, mit pedig ugyancsak meg kell játszani, pompás előadásban ment. Minden szereplő kitett magáért. A darab igen tetszett. Tárgya annyi igazságot dob elénk, s annyira kiméletlenül markol az életbe, hogy azt szinte megutáltatja velünk. Igazán kár hogy pénteken meg nem ismételték a darabot, mely telt házat érdemel.

Pénteken az *Ördög* ment csekély számu közönség előtt. A darabot már a harmadik társulattól látjuk. Kiss Arpád igen jól alakitotta az ördögöt. Partnerjei is megállták helyüket. Az előadás jó volt.

Szombaton, a *Hajduk hadnagyában* az operette személyzet mutatkozott be *Szécsy* Emmával, az ujonan szerződtetett primadonnával. Az előadásról azonban lapunk zárta miatt csak jövő számunkban referálhatunk.

*

Kiss Arpád szinigazgató a jövő hét müsorát változatosan állitotta össze. Vasárnap délután az örök szép *Nebántsvirág* kerül szinre, este a *Tatárjárás*, amelynek azóta Bécsben is nagy sikere volt, hol most adják kétszázadszor.

Hétfőn Koltai Jenő énekes bohózata a *Naftalin* megy itt először, mint ujdonság. Ez a vigszinházban nagy sikerrel adott darab nálunk is tetszeni fog, mert gördülékeny, pompás, összevágó előadásban játszák szinészeink.

Kedden ujra ujdonság egy vigszinházi vérbeli francia bohózat *Nincs valami elvámolni valója?* kerül szinre. Ez a darab tipikus képviselője a pikáns francia szellemességeknek. Fiatal lányokat nem kell ez este a szinházba vinni. Az igazgatóság azért figyelemmel a darab sikamlós tartalmára, piros szinlapokat hordat szét.

Szombaton egy fényes operette ujdonság lesz, a melyre társulatunk összes tagjai lázas ambicióval készülnek. A cime *Komédiások* (Cousin Bobbi). A darab két főszerepét Szécsi Emma és Korda Sándor játszák

---

Köszönetnyilvánitás.

Mindazok, akik felejthetetlen nőm temetése alkalmával a temetésen való megjelenésükkel, avagy koszorú adományozással fájdalmamat enyhiteni kegyesek voltak, ugy a magam, valamint az összes rokonság nevében fogadják ez uton való legmélyebb köszönetemet.

Kőszeg, 1909 november 4.

Schlögl Ferenc.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a Kőszeg és vidéke nagyérdemü közönségének becses tudomására hozni, hogy a **Gintner-féle**

Szállodát az „Arany Struczhoz"

megvettem s november hó 1-jével átveszem s tovább vezetem.

Főtörekvésem leend, mindig kitünő ételek és italokról gondoskodni s emellett olcsó árakat és jó kiszolgálást biztositani, hogy a szálloda jó hirnevét fokozhassam.

Az utazó közönségnek tiszta, olcsó szobák állnak rendelkezésére.

Szives pártfogást kér

Korner János
szállodás.

Vendéglő átvétel Lékán.

Alulirott van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a hercegi sörcsarnokot eddigi tulajdonosától, **Korner Jánostól**, átvettem és saját cégem alatt fogom tovább vezetni.

Számos tapasztalataim, melyeket mint korcsmáros és szakács Angolország és Amerika nagyvárosaiban szereztem, azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy a n. érdemü közönség legszorosabb követelményeinek és igényeinek megfelelhessek. Valamint törekedni fogok mélyen tisztelt vendégeimnek csupán kitünő, elsőrendü italokat kiszolgálni és már előre is meg vagyok győződve, hogy nagyrabecsült vendégeim teljes megelégedését fogom kiérdemelni.

Minél számosabb látogatást és szives pártfogást kérve vagyok

Léka, 1909. nov. hó 1-én

kiváló tisztelettel

Kirchknopf Rezső
vendéglős.

Páratlan szőlőfaj!

Hogy ezt bebizonyitsam, a „Delaware" szőlőről, királyi közjegyzői hitelesitésel ellátott eredeti fénykép felvételeket készittettem.

A felvétel áll egy darab 20 éves cserepes kifogástalanul dusan termő tőko, 32 fürt, egy drb 4 éves szálvesszős tőke 168 fürt és 11 drb. egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fürt szőlőterméssel. Ezek mind ott vetettek fel, a hol pár méterenyire tőle az európai oltványokon a termés négy-ötszori permetezés daczára elpusztult. Igy az az év volt az, a mely bebizonyitotta, hogy ezen fajnak termésében permetezés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkivül nagy előnye meg, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője télben soha meg nem fagy, bora elsőrendü és rendkivül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajokat adnak el, ezért a ki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a **NAGY GÁBOR** féle „**DELAWARE**-vesszőt vegye. A **DELAWARE** szőlő bővebb leirását, termésének királyi közjegyzővel hitelesitett eredeti fénykép felvételeit szines kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldöm

mindenkinek, aki velem cimét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugosültetésről is ad részletes, helyes utbaigazitásokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos KÓLY
posta, távirda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Bornyilvántartáshoz

szükséges nyomtatványok raktáron vannak

Feigl Gyula-féle könyvnyomdában

Kőszegen.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb

a **Réthy**-féle pemetefű **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Egy doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégibb és — legnagyobb motorgyára —

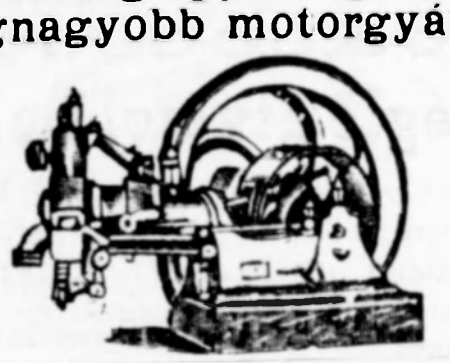

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu **Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat** — valamint **Szivógázmotorokat.** —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő **óránként csak 1 fillérbe kerül.**

Vezérképviselet:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, Teréz-körut 41. — Telefon 12-91

Legmesszebbmenő jótállás! — Kedvező fizetési feltételek!

ROPS

biztonsági gyorsfőző.

Tűzveszély kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szess ki nem folyhat.

Szesztogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkeket árusitó üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váczi-ut 74/39.

Helybeli elárusitó:

NAGY SÁNDOR.

Nyomdász tanoncnak

felvétetik egy jóravaló fiu

Rónai Frigyes

nyomdatulajdonosnál.

Védjegy: „Horgonyt"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynél, ossznal és meghüléseknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" vedjegygyel és a Richter cégjegyzésnel ellátott dobazba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 szám.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéről

BARCOLA.

Cognac gőztőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Meghivó

a kőszegi önkéntes tűzoltó-egyesületnek

1909. évi november hó 14-én délután 3 órakor

a városház tanácsterében tartandó

közgyűlésére.

Tárgysorozat:

Elnöki jelentés.
Főparancsnoki jelentés.
Pénztárnoki jelentés.
1 választmányi tag választása.
Inditványok.

Az elnökség.

A kőszegi önkéntes tüzoltó-egylet számadása az 1908. évről.

Bevétel	K	f	Kiadás	K	f
1. Pénzkészlet 1908. január 1-én . . .	557	06	1. Szertáros fizetése	240	—
2. Február hó 1-én rendezett bál tiszta jövedelme	529	33	2. Őrszolgálat	291	80
3. A kőszegi takarékpénztár adománya .	100	—	3. 2 kürtös fizetése	60	—
4. Tagsági dijak után	651	60	4. Tagsági dijak beszedésével megbizott fizetése	80	—
5. A cs. és kir. alreáliskola járuléka .	120	—	5. Világitás 1907. és 1908-ban . . .	307	16
6. Az aug. hó 2-ikán tartott kerti ünnepély jövedelme	205	10	6. Uj egyenruhák beszerzése	490	70
7. Eladott régi tömlők után	10	50	7. Szerek tisztogatása	29	80
8. Néhai Biró ur hagyománya	100	—	8. Iparosok és szállitók számlái . . .	408	85
9. Néhai Wölfel Vilmos ur hagyománya	100	—	9. Társegyletek látogatása alkalmával felmerült költség	209	74
10. A szinielőadás jövedelme	44	70	10. Egyenleg (pénzkészlet 1908. dec. 31-én)	733	89
11. Időközi kamat	33	65			
12. Varosi segély	400	—			
Összesen .	2851	94	Összesen .	2851	94

Unger Károly
e. pénztáros

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Gratzl János s. k. **Martinkovich Mátyás** s. k. **Kirchknopf Mihály** s. k.

Kőszeg, 1909. november hó 4 én.

BÜKKFASZÉN

szivógázmótorok üzeméhez, gyári üzemekhez, vasalási célokra

kapható waggonrakományonként valamint — — kisebb mennyiségben is — —

KREMZIR MIKSA

faszéntermelő czégnél BARCS.

Termelő hely Gjulaves Horvát-Szlavonország.

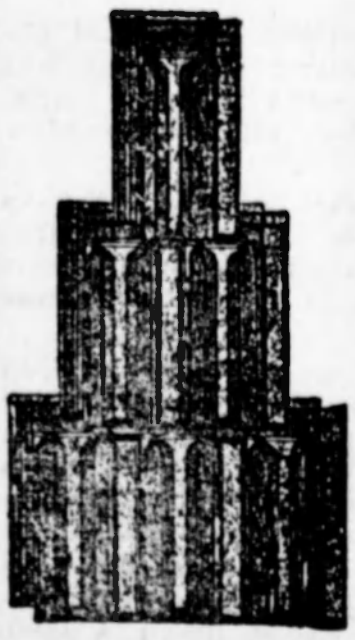

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserép julányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

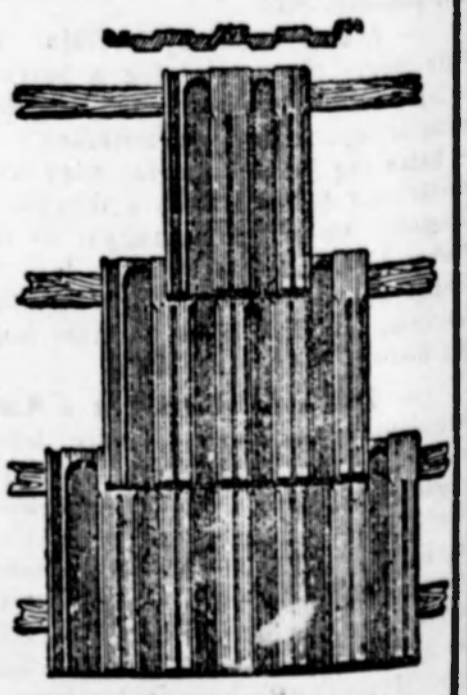

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.